

➔ Mer debatt
Diskutera på
» svd.se/opinion

twitter
Twitter: SvD Brannpunkt

facebook
Facebook: SvD Opinion

Redaktör Lena Karvik Webbredaktör Carina Stensson
Telefon 08-13 51 49 e-post brannpunkt@svd.se
» svd.se/brannpunkt

MAT Med hjälp av växtförädling kan vi skapa en hållbar bioekonomi. Men med den högljudda opinionen mot genmodifierade grödor riskerar Europa att hamna på efterkälken. Våra beslutsfattare måste nu driva på, inte vara släpänkare. Forskarsamhället är redan redo, skriver flera **MILJÖ-** och **UTVECKLINGSFORSKARE**.

Onödig skepsis mot genmodifierat

EU-kommissionen har antagit en strategi för att skapa en hållbar bioekonomi med mottot *Innovation for a Sustainable Growth: a Bioeconomy for Europe*. En bioekonomi är en ekonomi där inte bara livsmedel utan även industri och energiproduktion baseras på biologiska förnybara råvaror, från till exempel våra åkrar, skogar, hav och även vårt avfall.

Motståndet i Europa mot genmodifierade grödor bromsar dock vår färd mot en konkurrenskraftig bioekonomi. Vi behöver resurs snåla och klimatsmarta produktions-system och precis förädlade grödor; och för detta är gentekniken ett allt viktigare verktyg. Skepsisen mot genmodifierade grödor, i kombination med krävande lagstiftning och otillräckliga offentliga satsningar, har lett till att europeiska växtförädlings- och bioteknikföretag förlägger sina avancerade biovetenskapliga forskningsinsatser på annat håll.

Motståndet i Europa mot genmodifierade grödor bromsar vår färd mot en konkurrenskraftig bioekonomi.

”

” mot genmodifierade grödor, i kombination med krävande lagstiftning och otillräckliga offentliga satsningar, har lett till att europeiska växtförädlings- och bioteknikföretag förlägger sina avancerade biovetenskapliga forskningsinsatser på annat håll.

Frågan om hur jordbruket ska kunna föda en befolkning som 2050 beräknas bli över 9 miljarder har debatterats flitigt. Mindre uppmärksammat är att jordbruket också kommer att möta en kraftigt ökad efterfrågan på förnybara industriella råvaror för biodrivmedel, gröna kemikalier, biobaserade oljor och plaster, alltsammans biologiskt nedbrytbart.

Den nya biovetenskapen och inte minst gentekniken ger oss möjligheter att med allt högre precision utveckla resurseffektiva grödor och odlings-system som använder mark, vatten, näring och solljus allt bättre. Både länder och företag positionerar sig nu strategiskt för en framtid med ökad global efterfrågan på industriella jordbruksprodukter. Detta leder till nya globala handelsmönster och maktbalanser.

Amerikansk majsskörd. Både länder och företag positionerar sig nu strategiskt för en framtid med ökad global efterfrågan på industriella jordbruksprodukter. Europa bör inte ställa sig vid sidan av, enligt undertecknarna. FOTO: MATT ROURKE/AP

nerar sig nu strategiskt för en framtid med ökad global efterfrågan på industriella jordbruksprodukter. Detta leder till nya globala handelsmönster och maktbalanser.

I USA gör man stora satsningar för att minska behovet av importerad olja. Under president Obamas och energiminister Chus ledning satsar landet kraftfullt på nya mer miljövänliga metoder för att producera biobränslen. USA:s innovationsdrivna agenda är på god väg att skapa morgondagens jordbruk med moderna metoder som genteknik, nanoteknik och molekylärbiologi som hörnpelare.

Brasiliens och Argentinas exportframgångar bygger på såväl amerikansk teknik som inhemska forskning och utveckling, och de kommer sannolikt att fortsätta att dominera den globala jordbruksmarknaden. För att odlingarna skall bli miljövänliga och långsiktigt hållbara krävs dock stora förändringar. I Asien är många länder måna om att säkra sin produktionsbas för livsmedel, inte bara genom egen forskning och nationella sats-

ningar, utan också genom stora omdiskuterade markarrenden i andra delar av världen, inte minst i Afrika.

För Afrikas del, med snabbt växande befolkning, är utmaningarna gigantiska och där behöver matproduktionen öka flera gånger om. Enligt Rädda barnen dör 300 barn per timme världen över, många av dem i Afrika, på grund av för lite och för dålig mat i kombination med dåligt dricksvatten. I Afrika höjs nu röster för att även de afrikanska jordbruken, inklusive småbönder, ska få hjälp att få igång innovation och produktion av förnybara industriella grödor. Tvärtom vad som ofta hävdas, behöver inte en sådan produktion inkräkta på matproduktionen, utan kan i stället ge värdefulla bidrag till ökad livsmedelsproduktion genom att totalekonomin för den enskilda bonden förbättras. Att öka dagens afrikanska mycket låga skördar frigör dessutom mark för annan produktion än mat och minskar trycket på naturen.

Just nu pågår diskussioner om hur EU skall forma de stora stöd-

systemen i Common Agricultural Policy (CAP) efter 2014. Vi hävdar att ett kunskapsdrivet arbete för att förädla våra bioresurser som inbegriper ansvarsfullt nyttjande av modern genteknik kan ge stora bidrag till ett hållbart och klimatsmart Europa. Vi efterlyser ett tydligt politiskt ledarskap i dessa frågor.

Tänk om vi fick höra en svensk, eller kanske ännu hellre, en fransk eller tysk regeringschef säga: vi vill använda en god del av vår gemensamma europeiska jordbruksbudget till att forma en politik som tar oss till en resursnål och långsiktigt hållbar bioekonomi. Vi tänker till fullo bejaka de snabba tekniska och naturvetenskapliga framstegen inom områden som agronomi, växtförädling, genteknik, ekologi och informationsteknologi.

Fakta

Genetiskt modifierade organismer (GMO) har fått en eller flera främmande gener tillförda med hjälp av genteknik och används inom forskning, läkemedels-, jordbruks- och livsmedelsproduktion.

EU-lagstiftning reglerar GMO-användning. **Källa:** Landsbygdsdepartementet.

svd.se

Diskutera artikeln och läs fler inlägg om GMO » svd.se/opinion

Biovetenskapen och gentekniken ska fortsätta att prövas och granskas. Men om Europa ställer sig vid sidan av de stora framstegen inom modern växtförädling gör vi oss av med ett viktigt verktyg på vägen till en innovativ och resurseffektiv bioekonomi. Våra politiker och beslutsfattare i EU måste bestämma sig för att driva på – inte vara släpänkare – i processen mot en hållbar europeisk bioekonomi. Forskarsamhället är redo.

IVAR VIRGIN

Stockholm Environment Institute, SEI

MÅNS NILSSON

Stockholm Environment Institute, SEI

TORBJÖRN FAGERSTRÖM

Sveriges lantbruksuniversitet, SLU

EVA THÖRN

Sveriges lantbruksuniversitet, SLU

JENS SUNDSTRÖM

Sveriges lantbruksuniversitet, SLU

ÅKE BARKLUND

ledamot av Kungliga skogs- och lantbruksakademien, KSLA

INGE GERREMO

konsult i internationella lantbruksfrågor

PETER HERTHELIUS

ordförande Rädda barnens distrikt på

Gotland

➔ Mer debatt på svd.se/opinion

Se till att ditt namn inte smutskastas på nätet.

”

Sökmotorexperten **Nikke Lindqvist** och mediestrategen **Brit Stakston** skriver att det inte går att lämna fältet fritt för andra.

3162

kommentarer hade i går eftermiddag postats under de båda artiklarna om nyateismen. Missa inte diskussionen och slutrepliken från **Per Ewert** och **Mats Selander**: ”Sturmark fortsätter med retoriska finter”.

Bättre villkor för Sveriges soldater.

FOTO: SCANPIX

Försvarsminister **Sten Tolgfors** och **Cecilia Widegren** (M) skriver att en uppgörelse med (S) öppnar för tydligare anställningsvillkor.

”

Husägarna ska inte betala för byggbolagens experimenterande.

Joacim Olsson och **Ulf Stenberg**, Villaägarnas Riksförbund, skriver att det finns sätt för både staten och byggbranschen att ta ansvar.

”